



2021/2182(INI)

11.11.2021

ADVIES

van de Commissie constitutionele zaken

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en
veiligheidsbeleid – jaarverslag 2021
(2021/2182(INI))

Rapporteur voor advies: Gerolf Annemans

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie constitutionele zaken verzoekt de bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. merkt op dat de geopolitieke gevolgen van de COVID-19-pandemie en een snel verslechterende veiligheidssituatie ongekende uitdagingen vormen voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie; benadrukt dat de Unie, geconfronteerd met deze uitdagingen, haar veerkracht moet vergroten, en de doeltreffendheid en snelheid van haar reacties op de rap veranderende mondiale context grondig moet evalueren en verbeteren;
2. vraagt alle bevoegde besluitvormers op het niveau van de EU de geopolitieke voetafdruk van de EU aanzienlijk te vergroten; verzoekt de Commissie en de lidstaten in de tussentijd alle bestaande juridische en beleidsinstrumenten te benutten om de rol van de EU in de wereld te versterken; herinnert eraan dat de strijd voor de mensenrechten en de democratie tot de kern van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) moet behoren; herinnert aan de verdragsbepalingen die de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) bevoegdheid verlenen tot het voeren van het GBVB van de Unie; verzoekt de lidstaten de rol van de VV/HV in internationale onderhandelingen te erkennen; merkt in dit verband op dat vaak niet is voorzien in de betrokkenheid van de VV/HV bij internationale onderhandelingen; onderstreept dat een sterke rol van de VV/HV in de waarneming zich zou kunnen vertalen in een grotere geopolitieke impact van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB);
3. herinnert aan artikel 31, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), op grond waarvan de Raad bepaalde besluiten met betrekking tot het GBVB met gekwalificeerde meerderheid van stemmen kan nemen, alsook aan de overbruggingsclausule als bedoeld in artikel 31, lid 3, VEU, die voorziet in de geleidelijke overgang naar besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid voor besluiten met betrekking tot het GBVB die geen gevolgen hebben op militair of defensiegebied, maar die de solidariteit en wederzijdse steun van de EU vergroten in tijden van crisis; onderstreept dat de EU moet reageren op een snel veranderende mondiale context, en herinnert eraan dat zij zelden sterke signalen afgeeft aan derde landen, met name landen met een agressief buitenlands beleid waar autocraten de macht hebben;
4. blijft zich sterk inzetten voor het partnerschap van de Unie met de NAVO, dat van fundamenteel belang blijft voor het veiligheidsbeleid van de EU; onderstreept dat het belangrijk is het strategische partnerschap tussen de EU en de NAVO te versterken; is in dit verband ingenomen met de lopende voorbereidingen voor de nieuwe gezamenlijke verklaring EU-NAVO, die vóór het einde van het jaar zal worden gepresenteerd; verzoekt de VV/HV en de lidstaten van deze gelegenheid gebruik te maken om de multilaterale veiligheidssamenwerking met vertrouwde partners te intensiveren en te zorgen voor samenhang met intern beleid; wijst erop dat de EU tegelijkertijd haar

verantwoordelijkheid moet nemen en haar veiligheidsbeleid ook via de relevante kaders voor intern beleid moet versterken;

5. betreurt het dat er geen gestructureerde samenwerking is tussen de EU en het VK op het gebied van buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid; dringt aan op de volledige en doeltreffende tenuitvoerlegging van de handels- en samenwerkingsovereenkomst en het terugtrekkingsakkoord, in het bijzonder de bepalingen in verband met samenwerking inzake mondiale kwesties in multilaterale fora, het bevorderen van de democratie, de rechtsstaat en mensenrechten, klimaatverandering, sanctieregelingen, non-proliferatie en ontwapening, de strijd tegen terrorisme, en cyberveiligheid; verheugt zich over de creatie van de Parlementaire Partnerschapsassemblee EU-VK en dringt erop aan dat deze snel wordt opgericht en de werkzaamheden aanvat;
6. herinnert eraan dat de ministers van Defensie van de EU op 16 juni 2020 hebben besloten een strategisch kompas inzake veiligheid en defensie te ontwikkelen; merkt op dat naar verwachting aanvang 2022 een juridisch-politieke overeenkomst zal worden gesloten¹; wijst op het potentieel van het strategisch kompas inzake veiligheid en defensie, dat de kern zou kunnen vormen van de nieuwe Europese defensiestrategie en de huidige instrumenten zou kunnen verbeteren; merkt voorts op dat het strategisch kompas tot doel heeft een gemeenschappelijke Europese “strategische cultuur” te stimuleren, die de lidstaten tot een gemeenschappelijk begrip moet brengen van wat de belangrijkste gevaren voor Europa zijn en hoe de EU een veiligheidsverlener kan zijn;
7. dringt er bij alle EU-besluitvormers op aan zich meer in te spannen voor de bestrijding van buitenlandse inmenging, manipulatieve desinformatie, manipulatie van informatie en andere hybride dreigingen die ondermijnend zijn voor het vermogen van de Unie om met nieuwe uitdagingen om te gaan en haar interne en buitenlandse beleid te ontwikkelen en doeltreffend ten uitvoer te leggen; wijst op de toename in desinformatiecampagnes in verband met de COVID-19-pandemie en de negatieve rol van bepaalde actoren bij het bevorderen van deze campagnes; dringt aan op betere en intensievere coördinatie om cyberaanvallen die de interne stabiliteit van de EU in gevaar dreigen te brengen, alsook hybride dreigingen die migratie en energievoorziening als strijdwapen gebruiken waardoor de interne veiligheid en energiezekerheid van de EU in gevaar komen, tijdig te herkennen en doeltreffend af te weren; verzoekt alle EU-instellingen en de lidstaten hun respons op deze dreigingen te moderniseren, onder meer door middel van een nieuw hybride instrumentarium van de EU, dat samenhangende gemeenschappelijke tegenmaatregelen ten aanzien van buitenlandse agressoren moet omvatten;
8. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan parlementair toezicht op het externe optreden van de EU mogelijk te maken en te versterken, onder meer door zijn regelmatige beraadslagingen met de VV/HV en de Commissie te handhaven; benadrukt dat een dergelijk toezicht van belang is voor een goede werking van de Europese democratie en voor het vertrouwen van de bevolking; benadrukt dat een dergelijk toezicht een eerste stap kan zijn in de richting van een sterkere institutionele rol voor het Parlement in het GBVB; dringt aan op een snelle afronding van de onderhandelingen inzake de vervanging van het Interinstitutioneel Akkoord van 2002 over de toegang van

¹ Zie briefing van het Europees Parlement:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698057/EPRS_BRI\(2021\)698057_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698057/EPRS_BRI(2021)698057_EN.pdf)

het Parlement tot gevoelige informatie van de Raad op het gebied van veiligheids- en defensiebeleid; dringt aan op coördinatie tussen de veiligheids- en informatiediensten van de lidstaten;

9. dringt erop aan de instrumenten van het Parlement actief te benutten in het GBVB; wijst op de belangrijke en unieke reeks democratiseringsprogramma's van het Parlement die tot doel heeft de werkzaamheden van parlementen te ondersteunen en te versterken, zoals de Jean Monnet-dialoog; herinnert eraan dat alle EU-instellingen moeten deelnemen aan en samenwerken bij activiteiten die gericht zijn op het tegengaan van de wereldwijde achteruitgang van de democratie, onder meer door verkiezingswaarneming, activiteiten gericht op bemiddeling en dialoog, conflictpreventie, de Sacharovprijs en het Sacharovprijs-netwerk, en parlementaire diplomatie, waarbij het Parlement een prominente rol behoudt;
10. herinnert eraan dat het Europees Parlement in zijn resolutie van 15 januari 2020 over de Conferentie over de toekomst van Europa² “veiligheid en de rol van de EU in de wereld” heeft opgenomen als een beleidsprioriteit; verneemt met instemming dat dit onder meer geresulteerd heeft in concreet handelen in de vorm van de oprichting van de plenaire werkgroep over “De EU in de wereld”; wijst erop dat in een aanzienlijk aantal bijdragen op het conferentieplatform wordt voorgesteld de rol van de EU in de wereld te versterken; herinnert eraan dat de Conferentie over de toekomst van Europa de gelegenheid biedt om de institutionele status quo te bespreken en de Europese democratie een nieuwe impuls te geven; dringt er bij de deelnemers aan de Conferentie op aan alle mogelijke wegen om dat doel te bereiken, in overweging te nemen.

² PB C 270 van 7.7.2021, blz. 71.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	9.11.2021
Uitslag eindstemming	+: 17 -: 2 0: 5
Bij de eindstemming aanwezige leden	Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Esteban González Pons, Giuliano Pisapia, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Antonio Tajani, Guy Verhofstadt, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Gunnar Beck, Angel Dzhambazki, Alin Mituța
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Stelios Kypouropoulos, Ljudmila Novak

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

17	+
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Esteban González Pons, Stelios Kypouropoulos, Ljudmila Novak, Sven Simon, Antonio Tajani, Loránt Vincze, Rainer Wieland
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

2	-
ID	Gunnar Beck
THE LEFT	Helmut Scholz

5	0
ECR	Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski
RENEW	Pascal Durand, Alin Mituța, Guy Verhofstadt

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding